

Skrb je zdravilo vseh zdravil

Nekoč je lekarnar za precejšnjo vsoto prodal čudežno zdravilo nekemu bolnemu bogatašu. Ta ga je zaužil že v lekarni in jo nadvse zdrav zapustil. Naneslo pa je, da je nesrečnežu od silnega veselja zdrsnilo na poti domov in je od nerodnega padca umrl. Od takrat se v lekarni ne dobi več čudežnega zdravila, čeprav je kljub neljubemu dogodku nadvse iskano.

Anekdota je poučna iz več zornih kotov. Opazni so naslednji.

Prvič. Zdravilo kot trgovsko blago ni zastoj, zato je revež zanj prikrajšan. A ubožcu, ki je prikrajšan za zdravilo, je le na videz prizanešeno. Da prekmalu ne umreta oba - bogatin zdrav, revež pa bolan -, je treba obema omogočiti pravilno zdravilo.

Drugič. Zdravilo ima terapijski izid, ki je tako objektivne kot subjektivne narave. Ni dovolj, da se bolnik le otrese bolezni, ker le klinični uspeh ne zadostuje. Z izidom zdravljenja mora biti tudi zadovoljen. Pravo zadovoljstvo pa je v kakovosti, ne v količini.

Tretjič. Zdravilo ni popolno že samo po sebi. Potrebuje namreč mero. Odmerek, ki se daje za zdravje tako, da se jemlje življenju, je poguben. Zato čudežna zdravila ne sodijo v lekarno.

Četrtoč. Z umaknitvijo čudežnega zdravila iz lekarne se je razrešil problem zdravila. Ostal pa je problem zdrsa. Zdravila s presežnimi obeti se namreč poslej ponujajo zunaj lekarne. Običajna zdravila, ki so ostala v lekarni, pa so krvava pod kožo, ker se zgledujejo po svojem idealu.

Nas zanima pravilno zdravilo, ki je tako ustrezno kot učinkovito in varno, obenem pa se jemlje skladno z zdravstveno namero. Le takšno lahko izboljša kakovost zdravja in življenja. Zato nadaljujmo.

Pozornost je nujno treba usmeriti od zdravila k praktičnemu zdravstvenemu dogodku kot celoti, ki je po svoji naravi dvojen. Je tako zdravljenje kot izkazovanje skrbi za drugega. Neplodno je vprašanje, kaj je pomembnejše, saj je oboje potrebno. Koristno pa je vedeti, v kakšnem medsebojnem odnosu sta tehnična in etična sestavina. Skrb je pred golim zdravljenjem, saj se slednje lahko opravi le s pomočjo nabora jasno izraženih vrednot, ki služijo kot orodja skrbi. To so pravila, ki jih spoštujemo in jim sledimo. Vloga, ki jo pokažemo in odigramo. Odgovornost, ki jo prevzamemo in je ne odložimo. Ter medsebojni odnos med udeleženci zdravstvenega varstva, ki ga postavimo in negujemo. Etičnost je neprecenljiva za izvedbo zdravstvenega dogodka. Izhaja iz trdne zaveze med zdravstvenim izvajalcem in bolnikom, kjer slednji razkrije svoje zdravstvene težave ter s tem zaveže izvajalca z odgovornostjo za skrb. Nastane partnerski odnos, ki se splete z dialogom med obema udeležencema in sproti opredeli bolnikovo dejavno vlogo pri zdravljenju. Skrb omogoči zdravljenje, kjer se preprečijo in razrešijo vse bolnikove težave povezane z zdravjem. Farmaceutvska skrb kot njena sestavina – to lahko vodi le lekarniška praksa - je tu nepogrešljivi dejavnik, ker preprečuje in razrešuje vse bolnikove težave povezane z zdravili, in to z vsemi zdravili. Tako prispeva k odpravi tveganj v zvezi s kakovostjo življenja, zdravja in splošnim dobrim počutjem.

Na koncu se zastavlja vprašanje, kam s prihrankom, ki se pojavi, ko se zdravila plačujejo zaradi zdravstvene koristi; splahnijo pa stroški zaradi spremljajoče škode. Predlagam, da se nameni za reveže, ki jih uvodna anekdota ne omenja.

Janez Špringer, mag. farm., spec